

ODBOROVÝ SVAZ STÁTNÍCH ORGÁNŮ A ORGANIZACÍ



Senovážné náměstí 23, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 222 241; Fax.: + 420 224 142 273
E-mail: statorg@cmkos.cz, <http://statorg.cmkos.cz>

V Praze dne 29. 4. 2014.

STANOVISKO

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Obecně k návrhu

Odborový svaz státních orgánů a organizací konstatuje, že předkládací zpráva a návrh úpravy zákona řeší zejména problematiku doplatku na bydlení, naše podněty se týkají i jiných okruhů.

Výrazný problém vnímáme i u tzv. pracovní neschopnosti uchazečů o zaměstnání, kdy obvodní lékaři (většinou pár konkrétních lékařů) vydávají potvrzení o pracovní neschopnosti pro uchazeče o zaměstnání, kdy tyto neschopnosti trvají třeba i rok, případně jsou přerušovány na týden až 14 dnů a poté je vystavena nová neschopnost. Přitom tyto osoby neabsolvují žádné speciální lékařské prohlídky, zákroky, rehabilitace apod.

K jednotlivým ustanovením návrhu zákona

§ 2 odst. 3 – navrhujeme doplnit „s výjimkou osob uvedených v § 3 odst. 1 písm. h)“

Vzhledem ke skutečnosti, že pokud jsou osoby vyřazené z evidence Úřadu práce např. pro maření, přijdou si po vydání rozhodnutí o odejmutí dávky „příspěvku na živobytí“ podat žádost o „mimořádnou okamžitou pomoc“ – újmu na zdraví (2.200,- Kč). Není tu žádný výchovný prvek, žádná náprava a v některých případech, pakliže např. dluží žadatel výživné, žádnou újmu za neplnění svých povinností ani nepocítí. Neexistuje tu žádná náprava do budoucna, ale naopak to zatěžuje systém výplaty dávek hmotné nouze. Úřady práce by uvítaly např. v daném případě přiznat jen do výše max. „mimořádné okamžité pomoci“ (dále též „MOP“) – sociální vyloučení, nebo kombinace např. 3 měsíce MOP - sociální vyloučení, poté MOP - újma na zdraví.

§ 9 odst. 1 písm. b) bod 3. (příjem)

Zápočet příjmu ve výši 80% u důchodu – mělo by to být *pouze u starobních důchodů, případně u plné invalidity (III. stupeň)*.

Při zápočtu 80% výše důchodů se rozšíří počet klientů hmotné nouze z řad důchodců (pozn.: počítá se s navýšením pracovníků, kteří jsou už teď přetíženi?)

Započitatelný příjem z dohod o provedení práce – stanovit minimální částku pro tento druh příjmu, aby osoba byla uznána pro hmotnou nouzi (alespoň 1000,- Kč nebo 1 500,- Kč), protože běžně tyto osoby dokládají příjem pouze 150,- Kč nebo 200,- Kč.

§ 33 (podmínky nároku na doplatek na bydlení) – v **odstavci 1 navrhujeme** za slova „po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení“ **doplnit:** „ *které si hradí sám nebo je hradí orgán sociálně-právní ochrany dětí nebo jsou hrazeny na základě přímé úhrady orgánu hmotné nouze*“

Množí se případy, že např. služby spojené s užíváním bytu hradí rodiče, babičky, tetičky atd. Rovněž i výživné je hrazeno jinou osobou, než které byla rozsudkem soudu určena povinnost – těchto případů je velké množství a pakliže se zohlední, že je uhrazeno, dávka se nesnižuje na existenční minimum, i když tuto úhradu neplní žadatel o dávky hmotné nouze.

§ 33b (standardy kvality bydlení ...) – **odst. 2** – kdo bude následně po vydání kolaudačního rozhodnutí, např. o užívání stavby jako ubytovny, řešit skutečnosti, že nejsou splněny např. hygienické podmínky, nebo že poskytovatel služby do místnosti 2x2 metry ubytuje 5 osob?

Pokud se tímto má Úřad práce řídit, pak by mu musel stavební úřad poskytnout pasporty ubytoven, ve kterých je uveden půdorys každého patra s jednotlivými pokoji (zde jsou uvedeny metry čtvereční a počet osob, který zde může být ubytován).

Aby se zároveň zamezilo i zneužívání dávek na bydlení poskytovaných na ubytovny, bylo by zapotřebí vytvořit pro potřeby Úřadu práce databázi ubytoven s evidencí ubytovaných, která by byla pracovníky neustále aktualizována.

Další náměty:

- nezletilé děti, které dovrší 15 let a automaticky ukončí docházku do školy a evidují se na Úřadu práce – neuznat rodiče za osoby v hmotné nouzi, případně jim alespoň snížit částku živobytí na existenční minimum, protože děti se dobrovolně nepřipravují na budoucí povolání (tento problém je stále častější);
- zrušit dietu v těhotenství a kojení, případně vůbec přehodnotit seznam diet;
- pokud není otec dítěte uveden v rodném listě a není k tomu závažný důvod, pak stanovit minimální výživné (např. 1000,- Kč), obdobně jako je to u minimálního příjmu u podnikatelů; nebo upravit částku živobytí u matky (snížit na existenční minimum, případně neuznat za osobu v hmotné nouzi.); z praxe má Úřad práce častou zkušenost, kdy matka nejprve sdělí, že ví, kdo je otcem dítěte, ale později u orgánu sociálně-právní ochrany dětí sdělí, že otce nezná, byla to náhodná známost apod.; OSPOD poté již nic neřeší; stále častěji se objevují matky, které mají několik dětí z takovéto „náhodné známosti“ bez uvedení otce v rodném listu;
- bylo by nanejvýš účelné se zabývat omezením částky živobytí dle počtu dětí v okruhu společně posuzovaných osob podobně, jak je to zavedeno na Slovensku:
 - 1-2 děti
 - 3-4 děti
 - 5 a více dětí.

V zákoně by mělo být výslovně uvedeno a zdůrazněno, že osoba/společně posuzované osoby jsou povinny se aktivně podílet na řešení své situace tak, aby nesetrvávaly ve stavu hmotné nouze.

Základem tohoto Stanoviska jsou připomínky, náměty a názory zaměstnanců Úřadů práce, které shromáždil Podnikový výbor odborových organizací při Úřadu práce ČR.

Ing. Jan Rovenský, v. r.
předseda odborového svazu